

Klimat- och näringslivsdepartementet

Yttrande över betänkandet Förbättrad konkurrens i offentlig och privat verksamhet (SOU 2025:22)

Inledning

Rättviks kommun lämnar härmed synpunkter på *SOU 2025:22 – Förbättrad konkurrens i offentlig och privat verksamhet*.

Vi delar ambitionen att motverka otillbörlig offentlig säljverksamhet. Samtidigt vill vi lyfta risken att den föreslagna lagen, utan nödvändiga förtydliganden, även kan försvåra icke-marknadsriktade verksamheter där ingen faktisk konkurrenssituation uppstår.

Bakgrund

I flera kommuner pågår utveckling där man återtar eller utvecklar egen produktion av varor eller tjänster som används inom den egna välfärdsverksamheten till exempel i form av livsmedel till skolor eller äldreomsorg, reparations- och återbrukstjänster via kommunala återvinningsbolag, praktiskt inriktade utbildningsverksamheter med produktionsinslag. Syftet är inte att agera på en marknad.

I Rättviks kommun har detta tagit form som ett återtag av produktion av t ex kött och potatis till skolköken, genom ett helägt kommunalt bolag. Verksamheten är nära kopplad till en gymnasial lantbruksutbildning och syftar till att förena utbildning, lokal försörjning och bättre skolmat.

Behov av förtydligande i lagförslaget

Vi ser en risk att sådana upplägg, trots sin samhällsnytta och icke-marknadsriktade karaktär, kan falla inom lagens tillämpningsområde om de sker via ett kommunalt bolag. Det skulle skapa rättsosäkerhet och riskera att hindra kommuner från att ta ansvar för egen verksamhet.

Samtidigt uppfyller denna typ av organisering ofta villkoren för intern upphandling enligt 3 kap. 12–16 §§ LOU:

- bolaget är helägt och kontrolleras av kommunen,
- över 80 % av verksamheten riktar sig till kommunen,

- ingen del av bolaget har privat ägarintresse.

Vi föreslår därför att det i lagen eller dess förarbeten tydligt anges att:

"Intern försörjning av varor eller tjänster genom helägda kommunala bolag, som sker i enlighet med 3 kap. 12–16 §§ LOU och uteslutande syftar till att möta det egna behovet inom välfärdsverksamhet, inte omfattas av definitionen av offentlig säljverksamhet enligt denna lag."

Det skulle ge välbehövlig klarhet och säkerställa att kommuner kan fortsätta utveckla hållbara lösningar i egen regi utan att riskera att bryta mot lagen.